

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36013448	Manuel Antonio	Vigo	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SEA	Seguridade e medio ambiente	CSSEA04	Química e saúde ambiental	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP1553	Control de organismos nocivos	2023/2024	5	160	160

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	MARÍA LOURDES QUEIMADELOS DÍAZ
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

A competencia xeral deste título consiste en vixilar e controlar os efectos sobre a saúde dos factores de risco ambiental e alimentario, participar na posta en marcha e o desenvolvemento de sistemas de xestión ambiental e intervir en programas de educación para a saúde pública e comunitaria baixo a supervisión, no seu caso, do superior responsable, de acordo cós protocolos establecidos, respetando a normativa de referencia en condicións de calidade e seguridade.

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desempeñar as funcións de inspección, control e xestión de servizos biocidas e de produtos fitosanitarios.

As funcións de prevención, control e xestión de servizos biocidas e de produtos fitosanitarios inclúe aspectos como:

- Inspección de elementos estruturais e condicións hixénico-sanitarias de establecementos comerciais, de servizos e de uso residencial.
- Identificación de organismos nocivos ou especies que constitúen pragas.
- Toma de mostras de vectores e organismos nocivos.
- Toma de mostras de produtos químicos.
- Elaboración de plans de control integrado de plagas.
- Aplicación de distintos métodos de loita contra organismos nocivos e control de plagas.
- Xestión de establecementos e servizos biocidas.
- Xestión del almacenamento e comercialización de biocidas e produtos fitosanitarios.
- Xestión de residuos de plaguicidas.

As actividades asociadas a estas funcións se aplican en:

- Almacenamento, distribución e comercialización de biocidas e de produtos fitosanitarios.
- Servizos biocidas e produtos fitosanitarios: Empresas DDD, sanidade ambiental, control de aves e/ou animais vagabundos e tratamentos fitosanitarios, entre outras.
- Área de saúde pública do sector sanitario.

A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos xerais a), b), c), d), e), l), m), n), o), q), r) y t) do ciclo formativo e as competencias xerais b), c), d), e), k), l), m), n), ñ), o) y p) do título.

As liñas de actuación no proceso de ensinanza-aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo versarán sobre:

- A descrición das características dos establecementos e servizos biocidas e de produtos fitosanitarios.
- O recoñecemento das deficiencias hixénico-sanitarias e estruturais dos establecementos.
- A identificación de organismos nocivos e vectores con risco para a saúde.
- A planificación e utilización de equipos para a toma de mostras de biocidas e organismos nocivos.
- A selección do método de control máis adecuado fronte a vectores e organismos nocivos.
- A interpretación de documentación técnica e instrucións de uso de instrumentos e equipos para a toma de mostras e análise.
- A selección de medidas preventivas e correctoras partindo de supostos prácticos.
- A elaboración de programas de control integrado de plagas.
- A elaboración de informes e rexistros.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Fundamentos de ecoloxía humana e das pragas		35	20
2	Especies de interese sanitario e ambiental		25	15
3	Enfermedades transmitidas por vectores		25	15
4	As técnicas de loita para controlar as pragas.		15	15
5	Loita química: biocidas e produtos fitosanitarios		30	15
6	Técnicas de aplicación de praguicidas e desinfectantes		20	12
7	Plans de control integrado de pragas		10	8

4. Por cada unidade didáctica
4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Fundamentos de ecoloxía humana e das pragas	35

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Aplica procedementos de inspección de establecementos comerciais, de servizos e de uso residencial, e identifica os elementos estruturais e as condicións hixiénico-sanitarias que inflúen no desenvolvemento de organismos nocivos	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Relacionouse o equilibrio dos ecosistemas coa aparición de pragas

Criterios de avaliación
CA1.2 Relacionouse a orixe dunha praga cos factores ambientais dun contorno urbano
CA1.3 Identificáronse as deficiencias hixiénico-sanitarias e as actividades desenvolvidas nos locais que poden incidir no desenvolvemento de organismos nocivos
CA1.4 Descríronse as deficiencias estruturais en edificios e locais capaces de influir no desenvolvemento de organismos nocivos
CA1.5 Relacionáronse as características do contorno e os elementos urbanísticos coa súa influencia na proliferación de organismos nocivos
CA1.6 Propuxéronse as medidas adecuadas para corrixir as deficiencias encontradas

4.1.e) Contidos

Contidos
<p>Fundamentos de bioloxía ambiental. Funcionamento dos ecosistemas. Estudo das poboacións. Biotopos e biocenose.</p> <p>Orixe das pragas. Vectores biolóxico e mecánico. Relación entre as pragas.</p> <p>Influencia das condicións hixiénico-sanitarias na proliferación de organismos nocivos. Identificación das deficiencias hixiénico-sanitarias en locais.</p> <p>Elementos estruturais e construtivos. Influencia no desenvolvemento de organismos nocivos.</p> <p>Características do contorno e dos elementos urbanísticos. Proliferación de organismos nocivos.</p> <p>Proposta de medidas correctoras das deficiencias hixiénico-sanitarias.</p>

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Especies de interese sanitario e ambiental	25

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Selecciona técnicas de identificación e control de pragas, relacionando vectores e organismos nocivos cos efectos sobre a saúde e o ambiente	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Clasifícaronse os vectores e os organismos nocivos de interese en saúde pública en función do seu grupo taxonómico
CA2.2 Caracterizáronse fenotípica, ecolóxica e etoloxicamente as especies de interese sanitario que constitúen pragas no contorno urbano
CA2.3 Identifícaronse os organismos nocivos que causan pragas nos cultivos agrícolas e forestais
CA2.4 Identifícaronse as pragas dos cultivos que poidan afectar a saúde e o ambiente

4.2.e) Contidos

Contidos
Clasificación de especies de interese sanitario. Taxonomía. Principais grupos taxonómicos. Organismos produtores de doenzas. Vectores.
Morfoloxía, anatomía, fisioloxía, ecoloxía e distribución das aves, os insectos, os mamíferos e outras especies de interese sanitario.
Pragas agrícolas e forestais. Principais grupos de organismos nocivos que causan pragas.
Principais grupos de pragas de interese en saúde pública e ambiental.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Enfermedades transmitidas por vectores	25

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Selecciona técnicas de identificación e control de pragas, relacionando vectores e organismos nocivos cos efectos sobre a saúde e o ambiente	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.5 Caracterizáronse os vectores na transmisión de doenzas
CA2.6 Caracterizáronse as medidas de protección e prevención fronte a vectores en calquera das etapas do seu ciclo biolóxico
CA2.7 Selecciónanse métodos de identificación, pautas e instrumental óptico para a identificación de pragas, vectores e organismos nocivos
CA2.8 Selecciónanse os principais materiais e instrumentos empregados na identificación de individuos que constitúen unha praga
CA2.9 Identifícanse os sinais que indican a presenza de organismos nocivos e vectores nas súas fases de desenvolvemento

4.3.e) Contidos

Contidos
<p>Doenzas transmitidas por vectores. Mecanismos de transmisión e sintomatoloxía das doenzas de transmisión vectorial. Zoonose.</p> <p>Medidas de protección fronte a vectores e organismos nocivos. Medidas de protección nas etapas do ciclo biolóxico.</p> <p>Técnicas de identificación de pragas, vectores e organismos nocivos.</p> <p>Material e instrumental empregados na identificación de pragas, vectores e organismos nocivos.</p> <p>Identificación de presenza de pragas, organismos nocivos e vectores. Niveis. Sinais.</p>

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	As técnicas de loita para controlar as pragas.	15

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona os medios de loita utilizados para o control de organismos nocivos e vectores, e valora a súa efectividade	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Clasifícanse os métodos de loita contra organismos nocivos
CA3.2 Identifícanse as normas de calidade aplicadas na limpeza, na desinfección, na desinsectación e na desratización, para o control de organismos nocivos e vectores
CA3.3 Identifícanse os métodos físicos, químicos e biolóxicos para o control de organismos nocivos e vectores

4.4.e) Contidos

Contidos
Clasificación dos métodos para combater unha praga. Métodos de limpeza, hixiene e saneamento do medio. Normas de calidade de aplicación de limpeza, desinfección, desinsectación e desratización (LD-DD). Métodos de control físicos, químicos e biolóxicos. Control xenético. Praguicidas biorracionais. Formas de actuación. Usos e limitacións.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Loita química: biocidas e produtos fitosanitarios	30

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona os medios de loita utilizados para o control de organismos nocivos e vectores, e valora a súa efectividade	NO
RA5 - Caracteriza os establecementos e servizos biocidas e produtos fitosanitarios, e comproba os requisitos determinados pola normativa	SI

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.4 Descríbense e clasifícanse os biocidas e os produtos fitosanitarios utilizados no control de pragas e organismos nocivos, atendendo á súa perigosidade, ao seu grupo químico e ao seu modo de acción
CA3.5 Analizáronse os efectos para a saúde e para o ambiente dos produtos utilizados no control de pragas
CA3.6 Identifícanse plans de control de riscos asociados ao uso de produtos químicos e biolóxicos
CA3.7 Seleccionouse o método para o control de organismos nocivos e vectores que cómpre aplicar, en relación co lugar que se vaia tratar e co tipo de infestación
CA3.8 Enumeráronse os equipamentos de aplicación e as súas técnicas para o control de organismos nocivos e vectores
CA3.9 Seleccionáronse os métodos de limpeza, hixiene e saneamento para o control de organismos nocivos e vectores
CA3.10 Calculáronse as doses e os períodos necesarios para a aplicación de produtos químicos na aplicación de técnicas de desinfección, esterilización, desinsectación e desratización
CA3.11 Seleccionouse a normativa relacionada coa utilización de biocidas e produtos fitosanitarios
CA3.12 Establecéronse medidas de prevención fronte aos riscos asociados ao uso de biocidas
CA3.13 Seleccionáronse os métodos de eliminación dos residuos de praguicidas aplicados no control de organismos nocivos e vectores
CA5.1 Seleccionouse a normativa aplicable aos establecementos e aos servizos biocidas e produtos fitosanitarios
CA5.2 Determináronse os requisitos e as características fisicoestruturais dos establecementos
CA5.3 Analizáronse os puntos críticos que cómpre vixiar en establecementos e servizos biocidas
CA5.4 Enumeráronse os requisitos que debe cumprir cada tipo de biocida e de produto fitosanitario no relativo á súa comercialización
CA5.5 Determinouse a normativa e a documentación necesaria para o transporte de produtos químicos
CA5.6 Seleccionáronse os datos relevantes que deben constar no libro oficial de movementos de biocidas (LOM)
CA5.7 Caracterizáronse dos sistemas de vixilancia e control de substancias químicas

Criterios de avaliación
CA5.8 Establecéronse os procedementos de xestión do tratamento de residuos
CA5.9 Identifícaronse os procesos de notificación fronte a unha infracción normativa ou un dano para a saúde

4.5.e) Contidos

Contidos
<p>OMétodos de aplicación de biocidas. Localizacións. Tipos de infestación.</p> <p>Equipamentos para a aplicación de praguicidas. Clasificación. Aplicacións.</p> <p>Técnicas de desinfección e esterilización, desinsectación, desratización. Doses e tempos de aplicación.</p> <p>Normativa na utilización de biocidas e produtos fitosanitarios.</p> <p>Prevención de riscos laborais no control de organismos nocivos e vectores. Niveis de exposición. Precaucións. Métodos de protección.</p> <p>Residuos de praguicidas. Lexislación. Límites máximos de residuos. Métodos de eliminación de restos e envases.</p> <p>Análise dos principais grupos de biocidas.</p> <p>Clasificación dos biocidas segundo a perigosidade, o grupo químico e o modo de acción.</p> <p>Clasificación dos produtos fitosanitarios segundo a súa perigosidade, o grupo químico e o modo de acción. Análise dos grupos de produtos fitosanitarios.</p> <p>Introdución á toxicoloxía. Efectos para a saúde polo uso de biocidas e produtos fitosanitarios. Intoxicacións.</p> <p>Ecotoxicoloxía e toxicoloxía ambiental: efectos ambientais derivados do uso de biocidas e produtos fitosanitarios.</p> <p>Elaboración de plans de control asociados ao uso de produtos químicos e biolóxicos. Niveis de exposición. Precaucións. Métodos de protección.</p> <p>Normativa aplicable aos establecementos e aos servizos biocidas.</p> <p>Establecementos de biocidas e produtos fitosanitarios. Clasificación segundo o tipo de actividade. Requisitos de funcionamento. Determinación dos puntos críticos.</p> <p>Lexislación relativa á comercialización e ao uso de biocidas e de produtos fitosanitarios. Requisitos para a súa comercialización.</p> <p>Normativa relacionada co almacenamento e o transporte de substancias perigosas. Etiquetaxe e envasamento.</p>

Contidos
Documentación de almacenamento e transporte de produtos químicos. Rexistros. Libro oficial de movementos de biocidas.
Redes de vixilancia, inspección e control de produtos químicos. Inspección de establecementos. Puntos críticos.
Procedementos de xestión de tratamento de residuos dos establecementos, dos servizos biocidas e dos produtos fitosanitarios.
Procesos de notificación de infracción normativa ou dano para a saúde.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	Técnicas de aplicación de praguicidas e desinfectantes	20

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Toma mostras de vectores e organismos nocivos, produtos biocidas e fitosanitarios para a súa análise en laboratorio, seguindo procedementos normalizados de traballo	SI

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Determinouse o proceso de mostraxe para levar a cabo a toma de mostras de vectores e organismos nocivos, produtos químicos e produtos fitosanitarios
CA4.2 Identifícaronse e describíronse o material e os equipamentos utilizados para realizar a toma de mostras
CA4.3 Selecciónanse as técnicas para realizar a toma de mostras de produtos químicos
CA4.4 Selecciónanse as técnicas para realizar a captura de vectores ou outros organismos nocivos
CA4.5 Selecciónanse os tipos de conservantes e medios de transporte utilizados segundo o tipo de mostra
CA4.6 Realízouse a toma de mostras de acordo co protocolo establecido de vectores e organismos nocivos, produtos químicos e produtos fitosanitarios
CA4.7 Realizáronse os cálculos establecidos para estimar a densidade e a distribución dunha praga a partir dos datos recollidos

Criterios de avaliación

CA4.8 Adoptáronse as medidas de seguridade e prevención de riscos no proceso de toma de mostras

4.6.e) Contidos
Contidos

Proceso de mostraxe para a análise de produtos químicos biocidas e fitosanitarios.

Medidas de seguridade e prevención de riscos no proceso de toma de mostras.

Materiais e equipamentos de mostraxe de vectores e organismos nocivos, produtos químicos e produtos fitosanitarios.

Técnicas de mostraxe de produtos químicos.

Técnicas de captura de vectores e organismos nocivos. Identificación de sinais.

Identificación de mostras. Transporte, acondicionamento e conservación de mostras.

Equipamentos de inspección de pragas.

Técnicas de censo e/ou monitoraxe de artrópodos de interese en saúde pública.

Técnicas de mostraxe en establecementos e servizos de biocidas e produtos fitosanitarios. Protocolos.

Cálculos para a estimación da densidade e da distribución de pragas.

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	Plans de control integrado de pragas	10

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA6 - Elabora plans de control integrado de pragas e relaciónaos cos datos obtidos da inspección ambiental e da toma de mostras	SI

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA6.1 Selecionouse a normativa aplicable aos plans de control integrado de pragas
CA6.2 Identifícaronse os obxectivos do plan de control integral de pragas
CA6.3 Enumeráronse as fases dun protocolo de control integrado de pragas (CIP)
CA6.4 Analizáronse os perigos e os puntos críticos da instalación
CA6.5 Indicáronse as medidas estruturais e de hixiene que cómpre adoptar
CA6.6 Seleccionáronse os medios físicos, biolóxicos e/ou químicos necesarios para a aplicación dos plans de control integrado de pragas
CA6.7 Determináronse os sistemas de aplicación e as doses adecuadas segundo as características da praga
CA6.8 Descríbironse sistemas de monitorización de pragas controladas, segundo as características da praga
CA6.9 Identifícaronse os recursos humanos e materiais necesarios
CA6.10 Caracterizáronse as medidas de seguridade e de prevención de riscos
CA6.11 Comparáronse métodos para valorar a eficacia da actuación
CA6.12 Establecéronse protocolos de supervisión e avaliación do tratamento de control de organismos nocivos
CA6.13 Identificouse a documentación necesaria para a certificación do tratamento planificado

4.7.e) Contidos

Contidos
Normativa aplicable aos plans de control integrado de pragas.
0Sistemas de monitorización de pragas controladas.

Contidos

Medidas de seguridade e de prevención de riscos no control integral de pragas.

Avaliación da eficacia das medidas de control.

Supervisión e avaliación da intervención. Protocolos.

Documentación e rexistros. Certificación do plan de control integral de pragas.

Plan integrado de control de pragas (CIP). Obxectivos.

Fases do proceso de aplicación dun CIP.

Diagnóstico da situación.

Estudo do contorno. Perigos. Puntos críticos.

Inspección.

Planificación da intervención. Adopción de medidas estruturais e de hixiene.

Aplicación dos plans de control integrado de pragas. Selección de medios físicos, biolóxicos e químicos.

Sistemas de aplicación no control integral de pragas. Doses de aplicación. Recursos materiais e humanos.

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

A- Ponderarán un 70% a/s proba/s escrita/s que poderán ter diferentes formatos (preguntas test, preguntas curtas, imaxes, preguntas para desenvolver...etc.) nas que se valorará o dominio dos contidos impartidos previamente. Esta/s proba/s cualificarase/n entre 0-10 puntos. Haberá alomenos unha proba escrita por trimestre, sendo preciso obter un mínimo de 5 puntos para poder superala. Estas probas escritas, serán entregadas ao alumnado revisadas, corrixidas e cualificadas e quedarán en poder do profesorado. A proba escrita poderá consistir nun exame teórico e/ou teórico con supostos prácticos. Este apartado A cualificarase entre 0-10 puntos sen decimais.

B- Ponderarán un 30% os proxectos ou traballo/s de investigación realizados polo alumnado en cada trimestre e que a docente sinala como avaliábeles. Valorarase o dominio dos contidos, a expresión escrita, a claridade, o rigor científico das explicacións, os recursos empregados na súa presentación, a capacidade de síntese, a entrega en tempo e forma, a claridade na exposición oral, etc.

Este apartado B cualificarase entre 0-10 puntos sen decimais.

Ambas partes A e B, deberán estar aprobadas cunha nota igual ou superior a 5 e posteriormente, aplicaránse as ponderacións xa mencionadas.

Para o alumnado que non teña acadado a avaliación positiva na 1ª ou na 2ª avaliación, ofreceráselle/s a opción de realizar un exame de recuperación no mes posterior a ser publicadas as cualificacións na plataforma ABALAR. De non aprobar poderá presentarse ao exame final do módulo que se fará tras o período de recuperación do MP no mes de xuño.

Para o alumnado que non teña acadado a avaliación positiva na 3ª avaliación, poderá recuperala no exame final do módulo que se fará tras o período de recuperación do MP no mes de xuño.

A nota final do módulo calculase como a media aritmética das notas conseguidas nas tres avaliacións, unha vez aplicadas as ponderacións asociadas a cada UD.

O alumnado deberá superar todos os mínimos exisibles para alcanzar a avaliación positiva.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

A- Para o alumnado que cursa por primeira vez este módulo profesional e que non o superase nas tres avaliacións normais, as actividades de recuperación desenvolveranse durante o mes de xuño, despois da terceira avaliación.

1- Nos plans de avaliación correspondentes, deberá realizar unha serie de tarefas como son realizar proxectos referidos aos contidos non superados, cuestionarios, esquemas e interpretación de láminas. Realizaranse, como norma xeral, de xeito presencial e durante as horas asignadas ao MP.

2- Tamén se valorará a actitude de colaboración e de participación nas tarefas.

A avaliación final deste alumnado farase mediante unha proba escrita (PE) e cos dous parágrafos anteriores, para valorar os coñecementos acadados ao finalizar o período de recuperación. A PE, realizarase como norma xeral, de xeito presencial, e recollerá os mínimos esixibles nesta programación didáctica (PD).

Os criterios mínimos que ten que verificar este alumnado para superar o MP, correspóndense coa consecución do citado con anterioridade nesta PD.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Os alumnos que perderan o dereito a avaliación continua serán avaliados no mes de xuño cunha proba específica que contribuirá ao 100% da nota do módulo, que constará de:

- Exame teórico con cuestións (preguntas curtas, de desenvolvemento, imaxes, de relacionar...) referidas aos contidos impartidos ao longo do curso escolar neste MP

- Exercicios relacionados coas unidades didácticas impartidas neste MP ao longo do curso escolar

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Os principais indicadores do grao do cumprimento da programación serán:

- 1- Grao de cumprimento do tempo previsto para cada UD
- 2- Logro dos obxectivos programados
- 3- Adecuación das actividades realizadas

Para a avaliación da práctica docente entregarase un cuestionario ao alumnado a final de curso, nos que se solicitará valoración sobre a metodoloxía e aspectos relativos á docencia, a forma de traballo na aula ou no espazo virtual asignado, técnicas de avaliación, e cuestións que indiquen o achegamento aos obxectivos das distintas unidades didácticas.

O seguimento da PD será documentada mensualmente por cada docente na plataforma de elaboración e seguimento de programacións.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

-Realizarase unha avaliación inicial de todo o alumnado na que se acordarán os distintos aspectos do módulo en relación coa valoración dos resultados de aprendizaxe e co progreso na consecución dos obxectivos xerais do Ciclo.

-Adoptaranse as medidas oportunas que garantan a máxima confidencialidade da información que mereza un tratamento reservado.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Teráanse en conta os intereses do alumnado sen perder de vista a funcionalidade das aprendizaxes. Para isto aplicaránse:

- Cambios na temporalización: Adaptación aos ritmos e tempos tanto de grupo como individuais, axustando a temporalización das unidades de traballo.
- Cambios nos grupos: Creación dun ambiente de traballo cooperativo, de axuda mutua, un grupo de traballo colaborativo que integre alumnas/os con diversidade de intereses, motivacións e capacidades.
- Cambios na secuencia de contidos: Adaptación aos ritmos e tempos tanto do grupo como individuais, axustando a temporalización das unidades de traballo.
- Explicacións individuais por parte do profesor a aqueles alumnos con dificultades.
- Cambios na avaliación: formas e instrumentos de avaliación.
- Cambios nas tarefas: Proponer diversas actividades diferenciadas en grao de dificultade e complexidade para traballar o mesmo contido.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Dentro da dinámica xeral do proceso de ensino-aprendizaxe, procurarase que o alumno consiga unha maior capacidade de autonomía e sentido crítico, un reforzamento da responsabilidade persoal e, polo tanto, en constante referencia cos demais, traballarase os seguintes contidos relacionados coa educación en valores:

-A diversidade como un valor enriquecedor: respectando as ideas, opinións e ideoloxías dos compañeiros, valorando as contribucións dos compañeiros no traballo en equipo...

-Educación pola igualdade de xéneros: Ensinar a convivir, desde a diferenza, no respecto ás persoas independentemente do seu xénero. Utilización de linguaxe non sexista tanto oral como escrita.

-Educación ambiental: Se fará a xestión de residuos xerados en cada práctica, de xeito que o alumno sexa consciente das implicacións ambientais que supón o traballo con sustancias perigosas para o medio ambiente e a saúde.

-Educación para a saúde: Promover modos de traballar que sigan as normas de seguridade .

-A igualdade de xénero: na utilización de linguaxe non sexista, tanto oral como escrita, na análise de actividades e traballos tanto na aula como no laboratorio ou fora do centro.

-Seguir as pautas do desenvolvemento sostible: reutilización de materiais, reciclaxe na medida do posible, aforro de enerxía e auga, etc. Os avances tecnolóxicos non están exentos de problemas; un dos máis importantes é a degradación do medio ambiente: no apartado de reaccións químicas (reaccións de combustión) podémolas relacionar co efecto invernadoiro e a chuvia ácida; no da enerxía das reaccións químicas pódese falar do problema da eliminación dos residuos radioactivos; na química do carbono podemos analizar e reflexionar sobre os efectos nocivos que leva consigo a explotación, transporte e combustión asociadas ao uso de combustibles fósiles así como a xeración de novos produtos e materiais pode levar consigo danos medioambientais: CFC, insecticidas, etc... En definitiva, recoñecemento da necesidade dun desenvolvemento sostido e aplicación a realidade galega.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

No transcurso do curso poderanse facer viaxes formativas a distintos centros de traballo, laboratorios públicos e privados así como universidades, nos que os alumnos poidan coñecer de cerca a realidade laboral dos técnicos, así como ver en uso os procedementos e as técnicas que estudian no centro, e a súa aplicación real.

As visitas estarán coordinadas de xeito que resulten de utilidade para os diferentes módulos.

10. Outros apartados**10.1) Protocolo para informar da programación didáctica. de información sobre a programación**

Coa finalidade de informar debidamente ó alumnado sobre a programación didáctica do módulo profesional:

- Explicaráselle ao alumnado ao inicio de curso, atendendo as posibles dúbidas.
- Daráselle publicidade no curso do módulo na aula virtual do centro, na que todo o alumnado ten que automatricularse.